

передбачено цілеспрямованого формування технологічної культури учнів початкової школи; більшість учителів початкової школи не має цілісного уявлення про зміст поняття «технологічна культура молодшого школяра»; недостатню увагу звернено на формування наукових і технологічних знань та їх застосування в практичній роботі; учнів не часто залучають до таких етапів уроку, як цілепокладання, планування, контроль; учителі орієнтують школярів тільки на кінцевий результат діяльності; на уроках переважають словесні методи і фронтальні форми роботи; повною мірою впроваджено проектне навчання для формування технологічної культури молодшого школяра. З огляду на це можна зробити висновок, що потребує розробки методика формування основ технологічної культури молодших школярів, що є перспективою подальших наукових пошуків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Котелянець Н.В. Теорія та методика формування технологічної культури молодших школярів: [Монографія] / Наталка Котелянець. – Харків: Мачулівн, 2017. – 357 с.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ

Степанюк К.І, канд. пед. н., доцент;

Гетьман О.А., магістрантка

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Проблемам формування дослідницьких умінь присвячені дослідження В. Базелюка, С. Балашової, Н. Гловин, М. Князян, Є. Кулика, В. Кулешової. В. Лісового, О. Миргородської, А. Нізовцева О. Рогозіної, О. Тимошенко, М. Фалько та ін. Слід зазначити, що відсутні дослідження щодо формування дослідницьких умінь майбутніх учителів у практиці роботи в наукових гуртків.

Психолого-педагогічні дослідження (Г. Кловак, Н. Недодатко, О. Остряньська, К. Платонов, В. Сластьонін та ін.) свідчать, що дослідницькі вміння ефективно розвиваються за умов активної пошукової діяльності та проведення самостійних досліджень з використанням методології наукового пізнання. Зазначимо, що основою навчальної дослідницької діяльності є здатність особистості до творчості. Оскільки всі етапи навчального дослідження сприяють розвитку емоційно-вольової та когнітивної сфери особистості.

Науково-дослідна робота студентів в позанавчальний час виступає продовженням навчально-дослідницької і є ефективним засобом об'єктивного вияву обдарованої студентської молоді, реалізації її творчих здібностей, стимулювання потреби у оволодінні знаннями, активізації навчально-пізнавальної діяльності. Серед форм наукових досліджень, до яких залучаються

студенти в позанавчальний час, слід назвати: гуртки, проблемні групи, дискусійні клуби тощо. У межах нашої статті з'ясуємо можливості наукових гуртків у формуванні дослідницьких умінь майбутніх учителів початкової школи.

Важливим аспектом формування дослідницьких умінь майбутніх учителів початкової школи є створення в навчальному закладі атмосфери співтворчості, причетності до продуктивної діяльності. Для цього проблемні групи та гуртки, що функціонують на факультеті психолого-педагогічної освіти та мистецтв повинні мати спільні цілі і завдання. Науковий гурток „Проблематика і перспективи творчої проектної діяльності в початковій школі” покликаний задовольняти пізнавальні потреби студентів у дослідницькій діяльності і є складовою моделі формування дослідницьких умінь майбутніх учителів початкової школи [1, 167].

Метою гуртка є усвідомлення майбутніми вчителями початкової ланки освіти особливостей творчої проектної діяльності, розробка та реалізація педагогічних проектів. Залучення студентів до гурткової роботи дозволяє ознайомити їх з формами впровадження результатів наукових досліджень, оформленням результатів. Кінцевий результат діяльності гуртка - виступи на студентських конференціях, публікація тез, статей у наукових збірниках, участь у наукових читаннях, у Всеукраїнській олімпіаді зі спеціальності 013 Початкова освіта, підготовка повідомлень до Всеукраїнських днів науки, захист рефератів та курсових робіт.

Особливе місце для підбиття підсумків науково-дослідної роботи належить конференціям. Залучення до науки через спілкування з науковцями дають змогу початківцям-дослідникам самоствердитися, набутти впевненості, осмислити перспективи своєї подальшої творчої діяльності. Матеріали всіх проведених студентських конференцій потім публікуються, що у свою чергу дозволяє студентам відслідковувати динаміку своєї наукової творчості, використовуючи самоаналіз і самооцінку.

На нашу думку, для майбутнього вчителя початкової школи необхідним є вміння оформлювати результати власних досліджень у наукових статтях. Вони стимулюють їх дослідницьку мотивацію, розвивають культуру наукового мислення і формують навички дослідницької роботи. З цією метою студенти експериментальних груп були ознайомлені з особливостями підготовки наукових статей, тез, доповідей, методичних рекомендацій. Наукова робота студентів-гуртківців знайшла своє відображення у виступах на університетських, міжвузівських та міжнародних конференціях, підготовці студентських наукових робіт. Для формування дослідницьких умінь важливим є проведення Днів науки, в рамках яких представляється робота наукових гуртків, проблемних груп, проводяться секційні студентські засідання, стендові видання результатів наукової діяльності студентів і викладачів.

Підсумовуючи, зазначимо, що гурткова робота розкриває великі можливості для формування дослідницьких умінь майбутніх учителів початкової школи, оскільки визначає систему фундаментальних понять і методів науки, є

сполучною ланкою між навчальною та позанавчальною роботою, сприяє входженню знань у життя та науку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Степанюк К. І. Інструментальна модель формування дослідницьких умінь майбутніх учителів початкової школи у процесі проектної діяльності / К.І. Степанюк // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній шкалах: зб. наук. пр. / редкол.: Т.І. Сущенко (голов. ред.) та ін.: зб. наук. праць. – Запоріжжя, 2011. – Вип. 15 (68). – С. 165-170.

КРИТЕРІЇ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ПРОЕКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Степанюк К.І, канд. пед. н., доцент;
Золотопуп Т.О., магістрантка
Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Зростання вимог держави до якості професійної підготовки вимагає оновлених теоретичних і методичних підходів саме до формування комунікативної компетентності, вдосконалення педагогічного спілкування, адже ці складові є невід'ємною ознакою педагогічної майстерності вчителя, запорукою його успішного особистісно-професійного зростання, ефективної взаємодії з усіма суб'єктами навчально-виховного процесу.

Особливості формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи досліджувались Л. Бірюк, В. Каплінським, В. Підгурською, Л. Савенковою, В. Усатим, О. Яковлівою та ін.

Методичні аспекти організації педагогічної практики, вдосконалення її змістово-методичного забезпечення увиразнюють наукові розвідки Н. Казакової, С. Кари, Л. Кацовой, Г. Кіт, В. Майбороди, В. Юрченка та ін.

Аналіз психолого-педагогічних джерел засвідчив, що виокремлення рівнів сформованості комунікативної компетентності майбутніх педагогів неможливе без виявлення критеріїв і показників оцінювання кожного з її компонентів.

Розробляючи критеріальну базу, ми взяли за основу існуючі критерії, показники і, відповідно, рівні за Н. Волковою, С. Мартиненко, В. Пасинок, Л. Савенковою, В. Усатим та ін.

С. Мартиненко стверджує, що критерії мають відповідати таким вимогам, як: «упорядкованість в ієрархічну систему, відображення послідовності вирішення завдань навчання та його перспектив, наочність і доступність для розуміння всіх учасників освітнього процесу: викладачів і студентів» [1, с. 104].

Зазначимо, що критерієм діагностування сформованості комунікативної компетентності майбутніх учителів за мотиваційно-ціннісним компонентом є усвідомлення й сприйняття ними системи гуманістичних цінностей у навчально-виховному процесі початкової школи та наявністю позитивних соціально-